

Mint belügyminiszter, Jaross rendszeresen tájékoztatta a minisztertanácsot a zsidóellenes kampány előrehaladásáról, a deportálásokat rendszerint azzal álcázva, hogy „a zsidókat Németországba szállítják munkára”. A minisztertanács hivatalosan elfogadta, jóváhagyta és jegyzőkönyvbe vette Jaross jelentéseit. A zsidókérdésben Jaross és miniszteriumi kollégái szabad kezet kaptak a minisztertanácstól, mint ahogy a minisztertanács szabad kezet kapott Horthytól. A magyar államfő magatartása nyíltan megmutatkozott a minisztertanács 1944. március 29-i drámai ülésén, melyen az első „csomag” főbb zsidóellenes rendeletet elfogadták. Mint ismeretes, ennek az ülésnek a jegyzőkönyve (66. pont) a következőképpen rögzíti Horthy álláspontját: „A miniszterelnök úr szerint... a Kormányzó Úr Öföméltósága az összes zsidórendeletre vonatkozólag szabad kezet adott az ő vezetése alatt álló kormánynak, és ezek tekintetében nem akar befolyást gyakorolni.”¹

Jaross és beosztottai jelentéseit a minisztertanács tagjai – ha nem is tapsolták meg mindig – rendszerint jóváhagyták, legalábbis a megszállás első három hónapja alatt. Június elején, a vidéki deportálások tetőpontján azonban firtatni kezdték a zsidóellenes kampány esetleges negatív hatásait.

A testület egyetlen tagja, aki a végleges megoldás programjának káros aspektusaira igyekezett ráirányítani a figyelmet, Jungerth-Arnóthy Mihály külügyminiszter-helyettes volt.² A deportálások folytatásával szemben elfoglalt álláspontja a bel- és külföldi nyomás erősödésével egyre hátrózottabbá vált. Jungerth-Arnóthy álláspontját már május 17-én világossá tette, amikor Jaross rutinszerűen tájékoztatta a minisztertanácsot a deportálások két nappal korábbi megkezdéséről, „katonai meggondolásokból szükségessé vált” műveleteknek minősítve azokat. A külügyminiszter-helyettes felhívta a minisztertanács figyelmét a külföldi reagálásokra, rámutatott, hogy látott egy levelet, melyet XII. Pius pápa küldött Angelo Rotta magyarországi nunciának, melyben a szentatyja megjegyezte, hogy „Magyarország, Szűz Mária és Szent István országa becsületére örök szégyenfoltként tapad a zsidósággal szembeni bánásmód”³.

A minisztertanácsot nem sikerült meggyőznie. Június elsején a testület újabb jelentést hallgatott meg Jarosstól az északkelet-magyarországi kampány küszöbönálló befejezéséről, beleértve Észak-Erdélyt, és a III. és IV. zónában szervezett akciókról. A jelentés célja egyebek között Sztójay tájékoztatása volt, akinek június 6-án Hitlerrel kellett találkoznia.

A Führerrel való találkozást nemcsak azért tervezték, hogy Sztójay bemutatkozhasék mint miniszterelnök, hanem azért is, hogy közvetítse Horthy kifejezett óháját, hogy vonják vissza a német erőket és mindenekelőtt a Gestapót és az SS-egységeket. A kérés szerepelt Horthy Hitlerhez